

LÄNSSTYRELSEN
HALLANDS LÄN

Natura 2000 Halland

Bevarandeplan för Stövlaberget

SE0510157
Fastställd
2005-12-28

Bakgrund

Länderna inom EU arbetar gemensamt för att bevara sitt växt- och djurliv för framtida generationer. En viktig del i arbetet är det ekologiska nätverket Natura 2000 där Europas mest betydelsefulla naturområden ingår. I Natura 2000 finns korkekslundar i Spanien, blommande alpängar i Österrike, vidsträckta ekskogar i England. Här ingår Europas mest värdefulla fågelmarker likväl som våtmarker med utrotningshotade grodor. Varje medlemsland ansvarar för att naturen inom landets områden får rätt skydd och skötsel så att naturvärdena bevaras på lång sikt. Grundprincipen är då att ängar även i framtiden ska skötas som ängar, skogar ska få utvecklas till naturskogar och laxen ska kunna vandra upp i vattendragen.

Hittills har Eu-kommissionen godkänt 126 områden att ingå i Natura 2000 i Halland. De flesta områdena är naturreservat. Tillsammans täcker de ca 58 000 hektar varav en stor del är vattenområde.

Lagstiftning

De EUregler som styr arbetet med Natura 2000 har införlivats i svensk lagstiftning. I miljöbalkens 7 kap. framgår bland annat att alla nya verksamheter och åtgärder som kan påverka ett Natura 2000-område måste utformas med tanke på de naturvärden som gjort att området ingår i nätverket. Den som planerar att utföra åtgärder eller starta en verksamhet, som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område, måste därför söka tillstånd hos länsstyrelsen. Om verksamheten eller åtgärderna kan genomföras utan skadliga effekter på området, lämnar länsstyrelsen tillstånd. Även verksamheter eller åtgärder utanför ett Natura 2000-område kan omfattas av tillståndsplikt. Så kan t. ex. byggnation av väg eller hus, avverkningar i eller i omedelbar närhet av ett område och alla åtgärder som kan förändra hydrologin i Natura 2000-området vara tillståndspliktiga. Verksamhet som startade före 2001 och som fortsätter utan ändring berörs inte av lagstiftningen.

Om bevarandeplanen

För varje Natura 2000-område finns en bevarandeplan. I bevarandeplanen beskrivs området och dess utpekade naturtyper och arter. Bevarandesyfte och bevarandemål har formulerats med utgångspunkt i de lokala förutsättningarna, för att utpekade arter och naturtyper skall kunna finnas kvar på lång sikt.

Bevarandeplanen ska fungera som en hjälp för fortsatt bevarande av naturvärdena i Natura 2000-området och som ett underlag vid eventuella tillståndsprövningar enligt miljöbalken.

Bevarandeplanen ska vara ett levande dokument och den kommer att ändras och kompletteras med resultat bland annat från de inventeringar som genomförs i området och när ny kunskap erhålls om naturvårdsinriktad skötsel och om arters ekologi.

Innehållet i bevarandeplanen

Beskrivning av området

Bevarandesyfte

Bevarandestatus idag

Vad kan skada områdets värden? - exempel

Bevarandeåtgärder

Befintligt skydd

Beskrivning av naturtyper och arter:

Referenser

Rödlistade arter

Kartor

Omslagsfoto:

Örjan Fritz

Bevarandeplan för Stövlaberget

- Områdeskod:** SE0510157
- Naturtyper:** Klippvegetation på silikatrika bergssluttningar (8220)
Äldre ekskogar på sura, sandiga marker (9190)
- Areal:** 13 hektar
- Kommun:** Halmstad
- Områdestyp:** Området antogs av regeringen enligt habitatdirektivet i januari 2002
- Fastställt:** December 2005
- Ansvarig:** Staffan Bengtsson
- Upprättad av:** Ingegerd Svensson

Stövlaberget reser sig brant över Slissån och omgivande landskap strax norr om Slättåkra.

Bergets hjässa är bevuxen med krattartad, gammal ekskog, som tidigare gallrats och som därför är tämligen enskiktad. Här och var finns mer eller mindre täta uppslag av gran. I den västvända bergbranten är skogen orörd. Där växer gammal, senvuxen ek med viss inblandning av lind, bok, hassel och rönn. Kryptogamfloran i branten är mycket artrik. Nedanför rasbranten står högvuxen blandskog med ek, hassel och en samt en mindre bokandel. På berget finns öppna, exponerade klippor. Längst i söder finns ett granbestånd.

Största delen av området är klassat som nyckelbiotop. Hela 17 rödlistade arter har hittills påträffats i området. Särskilt intressant är förekomsten av grå jordlav, liten sönderfallslav och violettgrå porlav samt den talrika förekomsten av bland annat lunglav, stor knopplav, ekskin och rutskin.

Bevarandesyfte

Syftet med att bevara området är att bidra till att bevarandestatusen hos naturtyperna "äldre ekskogar på sura sandiga marker" och "klippvegetation på silikatrika bergssluttningar" är gynnsam inom kontinental region.

Bevarandestatus idag

Ej utredd

Vad kan skada områdets naturvärden? - exempel

- Området omfattas inte av något juridiskt bindande skydd. Det finns heller inte någon skötselplan (eller motsvarande) för området.
- Konkurrens från planterad och invandrande gran är ett allvarligt hot mot områdets naturvärden. Granuppslaget inne i värdekärnan är bitvis kraftigt och den gränsar i öster mot planterad granskog.
- Alla former av skogsbruk i värdekärnan, till exempel röjningar, avverkningar och transporter, bortförel av döda och döende träd. Dock är granen ett hot mot naturvärden i vissa delar av området varför gran måste tas bort omgående och kontinuerligt i framtiden.
- Aktiviteter i eller utanför området som negativt kan påverka hydrologi, luftfuktighet och ljusinstrålning i områdets naturtyper.
- Kvävenedfall och försurning.

Bevarandeåtgärder

Området förvärvas av staten senast 2006. Därefter säkerställs området som naturreservat.

Planterad och inträngande gran i området avverkas senast 2006. Därefter kontinuerlig röjning.

Befintligt skydd

Förutom vad som i övrigt gäller enligt miljöbalken och annan miljölagstiftning krävs tillstånd för att bedriva verksamheter eller vidta åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Tillstånd krävs inte för verksamheter och åtgärder som direkt hänger samman med eller är nödvändiga för naturvårdsinriktad skötsel och förvaltning av det berörda området (7 kap 28 a § miljöbalken).

Beskrivning av naturtyper

Klippvegetation på silikatrika bergssluttningar

Naturvårdsverkets definition

Naturtypen återfinns i bergssluttningar. Olika växtsamhällen uppträder beroende av solexponering, hydrologi och bergets vittringsgrad.

Karaktärsarter: Ljung, tjärblomster, bergglim, hällebräken, kruståtel, en och tall.

Förutsättningar för gynnsam bevarandestatus

Substratet lämnas orört.

Oförändrad hydrologi.

Artsammansättningen är naturlig för naturtypen utan negativ inverkan av främmande arter.

Populationerna av de typiska arterna i naturtypen bibehålls eller ökar.

Bevarandemål

(Bevarandemålen beskriver naturtypen vid gynnsam bevarandestatus. De är av typen kvalitetsmål och ska bl. a. vara lätta att följa upp. Nedan ges förslag till sådana mål. Målen kommer i många fall att behöva ändras när basinventering är genomförd. Då kommer också alla x och y i texten nedan att bytas ut mot faktiska värden.)

Areal

- Naturtypens utbredning bibehålls inom området och täcker minst x (0,4) hektar.

Strukturer och funktioner

- Andelen vegetationsfri mark (exkl. skorplavar) är större än x %.

Typiska arter

Beskrivningen av mål med typiska arter kompletteras senare.

Äldre ekskogar på sura, sandiga marker

Naturvårdsverkets definition

Ekskogar ofta med inslag av vårtbjörk, rönn och asp på näringsfattiga, ofta sura jordar. Markerna är ofta hedartade (hedeskog). Ibland är träden senvuxna, låga och knotiga (s.k. krattskog). Buskskiktet är glest, ofta med brakved och rönn.

Karaktärsarter: Ek, vårtbjörk, glasbjörk, rönn, asp, kruståtel, ängskovall, blåbär, vitsippa, ekorrhör och väggmossa.

Förutsättningar för gynnsam bevarandestatus

Förekomst av substrat är av största vikt för epifytiska mossor, lavar och svampar samt för insekter och landmollusker. Exempel på substrat: gamla träd, grova träd, död ved i grenar, hålträd, torrträd och lågor av olika trädslag och i olika nedbrytningsstadier.

Naturvärdena i skogar som varit slutna under längre tid utvecklas till stora delar genom naturlig dynamik vilket omfattar naturliga störningar, som t.ex. stormfällningar och svamp- och insektsangrepp.

Artsammansättningen är karaktäristisk för naturtypen och utan negativ inverkan av främmande arter.

Populationerna av de typiska arterna i naturtypen bibehålls eller ökar.

Bevarandemål

(Bevarandemålen beskriver naturtypen vid gynnsam bevarandestatus. De är av typen kvalitetsmål och ska bl. a. vara lätta att följa upp. Nedan ges förslag till sådana mål. Målen kommer i många fall att behöva ändras när basinventering är genomförd. Då kommer också alla x och y i texten nedan att bytas ut mot faktiska värden.)

Areal

- Naturtypens utbredning bibehålls inom området och täcker minst x (9,1) hektar.

Strukturer och funktioner

- Ek är det dominerande trädslaget och utgör minst 50 % av virkesförrådet.
- På 90 % av arealen finns det minst två skikt och alla skikt består av ek till minst 50% baserat på virkesförråd.
- De andelar av virkesförrådet som utgörs av gammal ek och av grov ek bibehålls eller ökar.
- Minst x % av virkesförrådet utgörs av död ved.
- Granar över 1 m höjd saknas inom en radie av 3 meter från 90 % alla ekstammar, lågor och högstubbar vars diameter är grövre än 50 cm i brösthöjd.
- Nya granar tillåts ej nå kronskiktet och granar 2 m – 6 m höjd saknas i alla provytor.

Typiska arter

- Minst 2 av de typiska lavarerna nedan finns i mer än 20 % av alla provytor.

Lavar:

Rosa lundlav, stor knopplav, liten ädellav, gulnål, gryinig nållav, bokkantlav, traslav, lunglav, örtlav, njurlavar, mussellav, skriftklotterlav, olivklotterlav, gryinig filtlav, bokvårtlav, havstulpanlav.

Referenser

Fritz, Örjan. 2003. Utdrag ur Länsstyrelsens artdatalista. Opubl.

Fritz, Ö. 2001. Indikatorövervakning i biologiskt värdefulla ädellövskogar i Hallands län. Meddelande 2001:25. Länsstyrelsen i Halland.

Länsstyrelsen 1996. Naturvårdsprogram för Hallands län - del 3 Halmstad kommun norra delen.

Skogsvårdsstyrelsen. Inventering av nyckelbiotoper. Opubl.

Rödlistade arter

Fåglar

Mindre hackspett *Dendrocopus minor* VU*

Lavar:

Gryinig lundlav *Bacidia biatorina* NT, liten sönderfallslav *Bactrospora corti-cola* VU, stor knopplav *Biatora sphaeroides* NT, grå jordlav *Catapyrenium psoromoides* EN, blek kraterlav *Gyalecta flotowii* NT, almlav *Gyalecta ulmi* NT, bokkantlav *Lecanora glabrata* NT, ädellav *Megalalaria grossa* NT, mussellav *Normandina pulchella* NT, violettgrå porlav *Pertusaria multipuncta* VU, bokvårtlav *Pyrenula nitida* NT, frostig trädgrönelav *Scoliciosporum pruinatum* DD

Mossor:Bokfjädermossa *Neckera pumila* NT**Svampar:**Ekskinn *Aleuro-discus disciformis* NT, oxtungsvamp *Fistulina hepatica* NT, rutskinn
Xylobolus frustulatus NT

* Kategorier enligt "Rödlistade arter i Sverige 2000".

EN= Starkt hotad

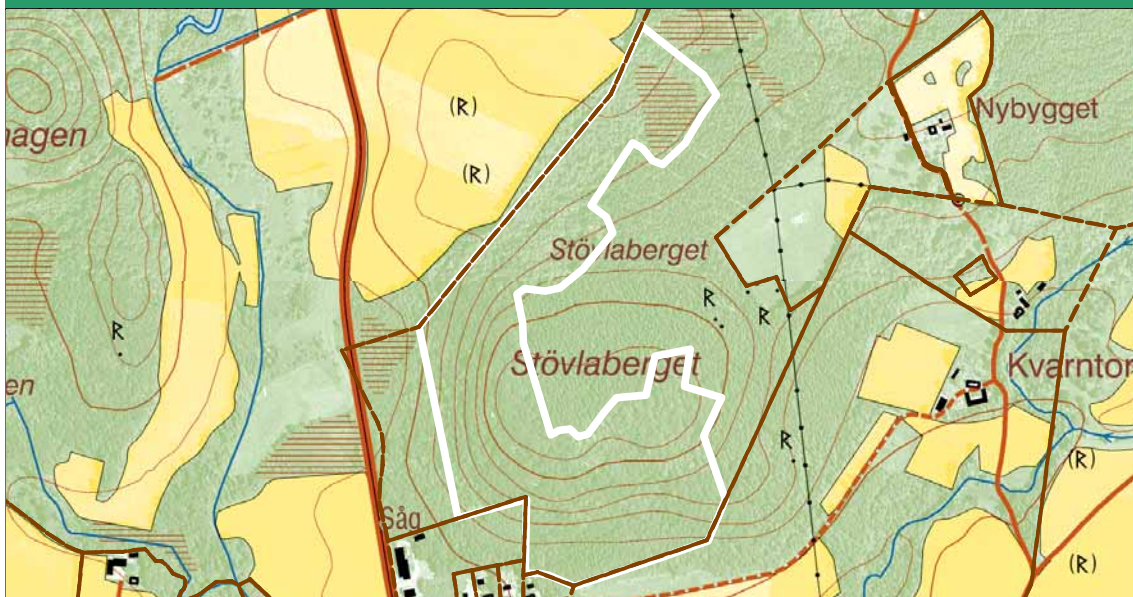
VU = Sårbar

NT = Missgynnad

DD = Bristande kunskap om arten

© Lantmäteriet, 2005. Ur GSD översiktskartan, 106-2004/188-N, fastighetskartan, 106-2004/188-N och ortofotot, 106-2004/188-N.

Skala 1:10 000

På flygbilden är Natura 2000-området markerat med heldragen vit linje. Nyckelbiotoper är markerade med tunnare, streckad linje.